

Lokální epidemie spalniček v Jihočeském kraji

KHS Jihočeského kraje, protiepidemický odbor

Spalničky – klinický průběh

- Spalničky vysoce kontagiózní a potenciálně závažné onemocnění
- Virus spalniček do čeledi paramyxovirů, antigenně jednotný, obalený RNA virus
- Zdroj: nemocný člověk
- Inkubační doba 7 až 21 dnů (průměrná 11-12 dní)
- Klinický průběh má dvě fáze - katarální stádium (horečka, konjunktivitida, rýma, kašel), 4. den výsev exantému – makulopapulózní, velkoskvřinový, sytě červený začíná na zátylku a šíří se na obličej a kaudálně na trup a končetiny

Spalničky- klinický průběh

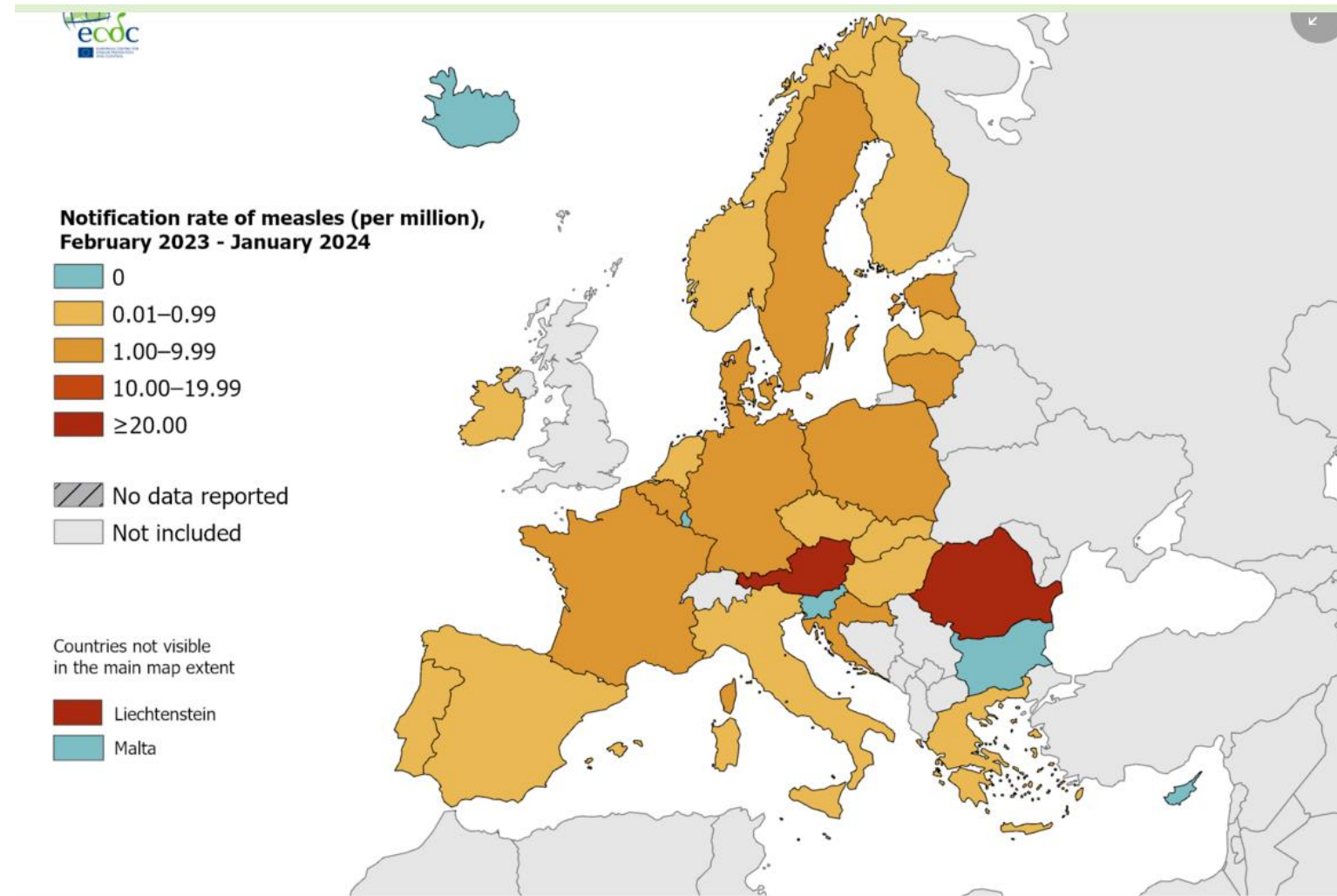
- **Komplikace**

- primárně virové: intersticiální pneumonie, otitida, meningoencefalitida
- sekundární: bakteriální pneumonie, tracheitida, reaktivace latentní tbc
- fatální pozdní: subakutní sklerotizující panencefalitida (SSPE) –vzniká až za několik roků po nákaze, průběh progresivní, smrt během několika měsíců až dvou let

Modifikované průběhy u osob, které byly řádně očkovány v dětství a došlo k poklesu imunity – mírné průběhy či atypické, což může vést k opožděné dg a dalšímu šíření nákazy

- Onemocnění kauzálně neléčitelné, preventabilní očkováním

Hlášené případy na 1 mil. obyvatel

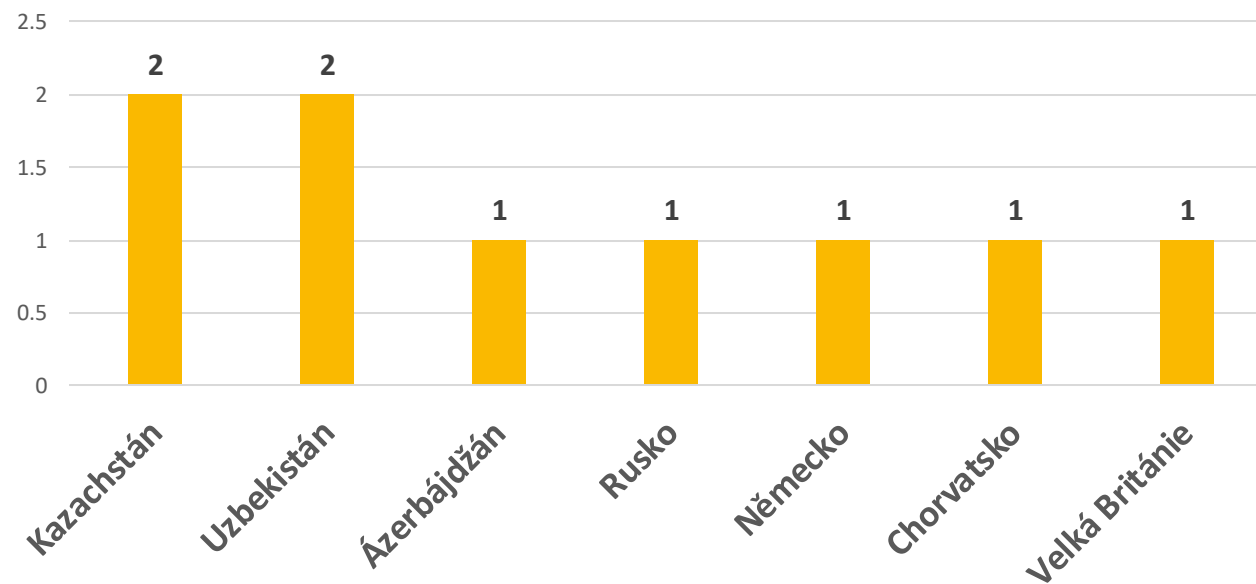

Hlášené případy spalniček - ČR

- V ČR od začátku letošního roku hlášeno **33 případů** onemocnění
- **9** importovaných případů

Importované spalničky ČR

Zdroj: ISIN

Epidemiologické charakteristiky

- Vysoký index nakažlivosti 1/12 - 18 vnímavých osob
chřipka 1/1,4 – 4 vnímavých osob
- Virus se přenáší kapénkovou infekcí, vzdušnou cestou - přímým kontaktem se sekrety nemocného nebo nepřímo kontaminovanými předměty
- Vstupní bránou sliznice nosohltanu nebo spojivky
- Období nakažlivosti **začíná den před** začátkem prvních příznaků a končí do **4 dnů** po výsevu exantému
- Virus zůstává aktivní a infekční ve vzduchu nebo na infikovaných předmětech po dobu až **2 hodin**
- Nejohroženější skupinou jsou malé neočkované děti a osoby s poruchou imunity

Lokální epidemie

- Definice epidemie dle WHO „výskyt dvou a více laboratorně potvrzených případů spalniček, které jsou v časové, místní a epidemiologické souvislosti“
- Lokální epidemie – „Waldorfská škola Písek“
- Probíhala od 23. 3. 2024 do 2. 5. 2024
- Celkem onemocnělo **12 osob**, 10 případů bylo v epid. souvislosti
- **6 dětí** ve věku 3 -12 let, žádné nebylo očkované
- **5** z důvodu **odmítání**, **1** trvalá kontraindikace
- **6 dospělých** – 5 očkováno v dětství u 1 nezjištěno
- Sekvenací viru v NRL pro spalničky - **genotyp D8**
- Většina nemocných izolována v domácím prostředí
- 4 případy - hospitalizace na infekčním oddělení (33 %)
- 2 případy – komplikace (17%)

Lokální epidemie

- Index case – 7 letá dívka, v době jarních prázdnin wellness pobyt v německém aquaparku Tropical Islands v Berlíně
- Žákyně ZŠ waldorfského typu, neočkovaná z důvodu odmítání rodiči
- PP dne **23. 3. 2024** – kašel, rýma, subfebrilie, 25. 3. počínající výsev exantému, od 27. 3. konjunktivitida, rozšíření exantému obličej, krk, záda - foto nasdíleno pediatrovi - uzavřeno jako 5. nemoc,
- od 29. 3. neustupující febrilie 39°C, bolest levého ucha, návštěva pohotovosti, do domácího léčení s běžnými antipyretiky a analgetiky
- Pro přetrvávající potíže dne **31. 3. opět** vyšetřena na dětském oddělení Nemocnice Písek - pro suspektní spalničky odeslána **na infekční oddělení** Nemocnice České Budějovice.
- Dg potvrzena dne **1. 4. 2024** PCR pozitivita z nasofaryngeálního stěru
- Stav komplikován **primární spalničkovou otitis media**

Protiepidemická opatření - KHS

Protiepidemická opatření v ohnisku nákazy u prvního případu

Aktivní vyhledání kontaktů v době nakažlivosti – **42 osob**

- ✓ rodina - 5 osob
- ✓ školní kolektiv - **26 dětí** (25 řádně očkovaných)
- ✓ kontakty v čekárně ambulancí ZZ – 5 osob
- ✓ zdravotníci - 7 osob (vysoce riziková skupina pro onemocnění a další šíření nákazy)

Protiepidemická opatření - KHS

- Protiepidemická opatření v rámci šetření epidemie:
- Aktivně vyhledáno 127 osob v kontaktu – provedeno ověření očkovacího statutu nebo vyšetření IgG protilátek prostřednictvím PLD
- Vydáno 38 písemných rozhodnutí o nařízení karanténních opatření
- Ve školním zařízení a na pracovištích, kde se onemocnění vyskytlo – nařízena protiepidemická opatření
- V 8 případech zajištěno prostřednictvím PLD postexpoziční očkování v rámci očkování v ohnisku nákazy
- V 1 případě u dosud neočkovaného kojence zajištěno podání imunoglobulinu prostřednictvím PLDD

Protiepidemická opatření nařizována v souladu s vyhl. 389/2023 Sb., o systému epidemiologické bdělosti – aktivní surveillance a se zák. č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví

Kontakty s nemocným - ověření imunity, vnímavým osobám
domácnost → anténa formou
písemného rozhodnutí

Postexpoziční profylaxe – očkování MMR vakcínou do 72 hodin po expozici

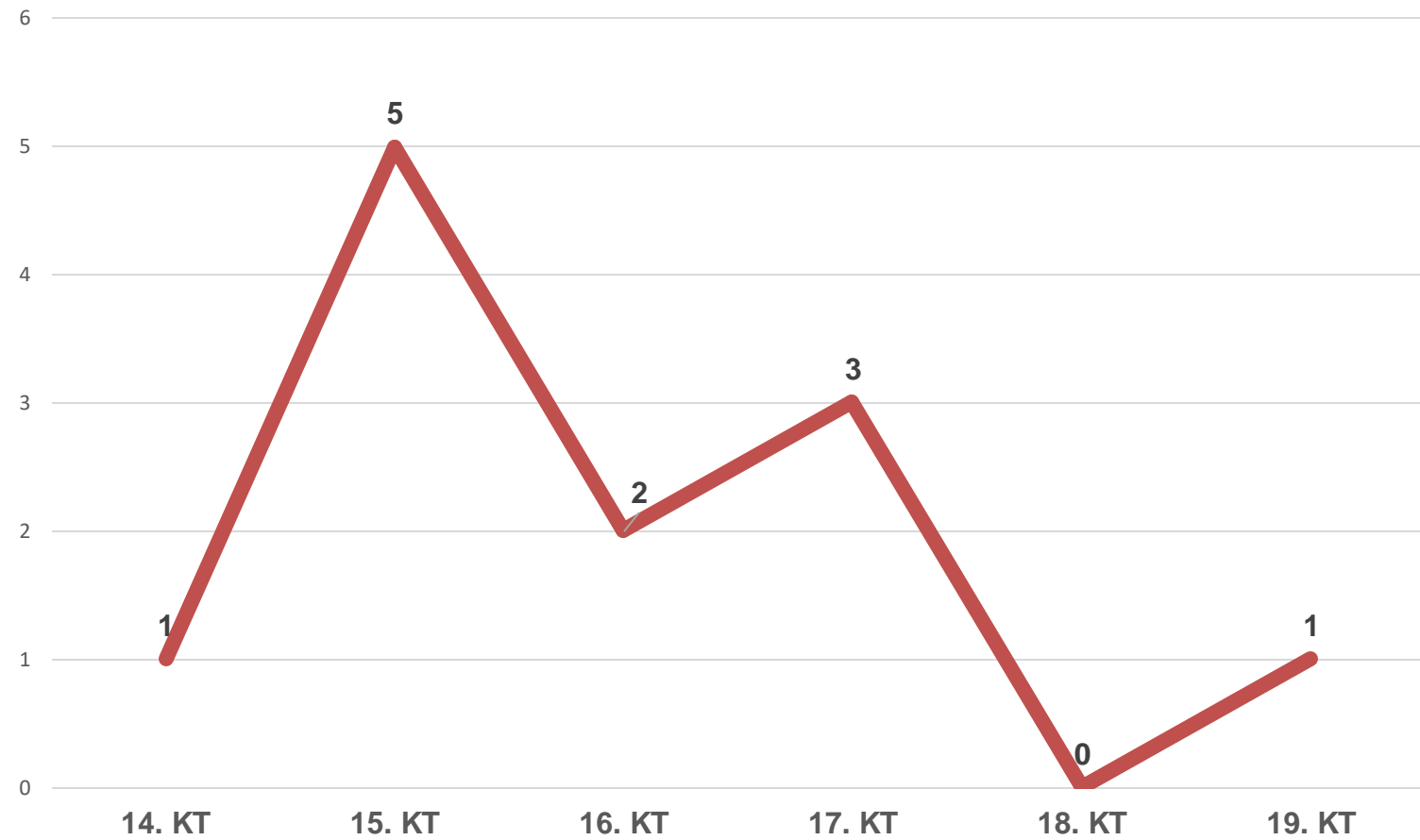
Protiepidemická
opatření -
činnost KHS

Lokální epidemie

Epidemická křivka

„Waldorfská škola Písek“

Zdroj: ISIN, abs. počty hlášených případů v KT

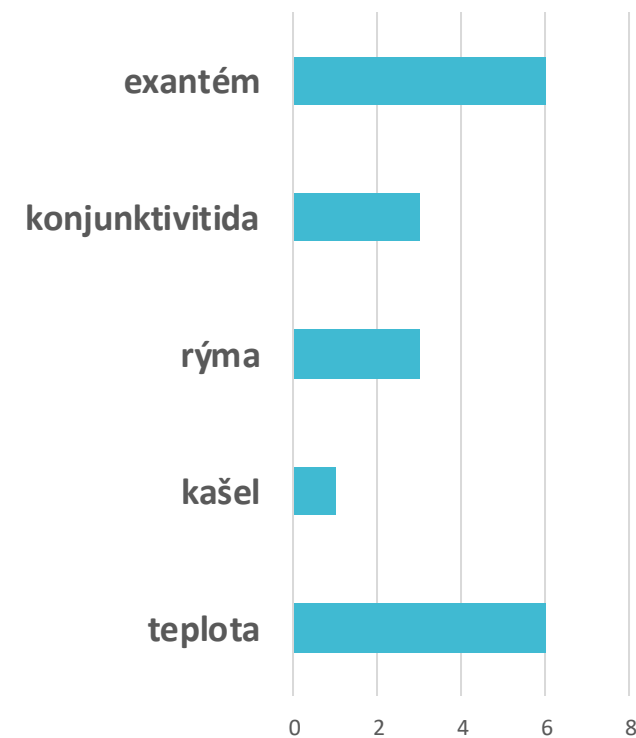

Lokální epidemie

Klinické příznaky neočkované děti

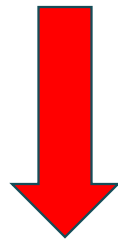

Klinické příznaky očkovaní dospělí

Vnímaví dospělí

- Onemocnění dospělých - v dětství řádně očkovaných
- Rodinní příslušníci, pracovníci v kontaktu na pracovišti, kontakt ve zdravotnickém zařízení
- Praktická lékařka pro dospělé, nar.1982, v dětství řádně očkovaná, ověření vnímavosti – IgG negativní – KHS nařízena domácí karanténa
- Kontakt s potvrzeným případem dne **5. 4. 2024**
- PP onemocnění dne **19. 4.** rýma, febrilie, konjunktivitida, dne **20. 4.** výsev exantému
- Onemocněla v nařízené domácí karanténě

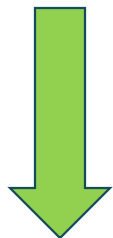

nařízená protiepidemická opatření zamezila dalšímu šíření nákazy

Vnímaví dospělí

- Spalničky v Kauflandu
- V kontaktu s potvrzeným případem **19 osob** – pracovníků směny
- Vydáno 17 rozhodnutí o nařízení domácí karantény
- V domácí karanténě onemocněla žena, nar.1980, řádně očkovaná
- Kontakt s potvrzeným případem dne **17. 4. 2024**
- PP onemocnění dne **2. 5.** kašel, rýma, konjunktivitida, dne **6. 5.** výsev exantému

nařízená protiepidemická opatření zamezila dalšímu šíření nákazy

Vnímavé dospělé osoby

- Onemocnění dospělých v dětství očkovaných:
- V průběhu času u dospělých osob dochází k vyvanutí imunity
- Snížení booster efektu – omezená cirkulace viru v populaci
- Dvě dávky očkování proti spalničkám nelze považovat za jednoznačný průkaz imunity
- Imunitu proti nákaze je nutné potvrdit laboratorně
- V ohnisku nákazy jako průkaz imunity u dospělých osob - pouze pozitivní titry protilátek třídy IgG

Spalničky – preventabilní onemocnění

- Nejdůležitější prevencí onemocnění je OČKOVÁNÍ
- Cílem dosáhnout a udržet vysokou úroveň imunity populace vysokým vakcinačním pokrytím dvěma dávkami vakcíny, proočkovanost vyšší než 95 %.
- Pokles proočkovanosti vede k nárůstu počtu vnímavých jedinců a k cirkulaci viru v populaci – hrozí riziko lokálních epidemií
- Pravidelné očkování – dvoudávkové očkovací schéma živou atenuovanou vakcínou (MCV)
- 13. až 18. měsíc věku (MCV1)
- od dovršení 5. do dovršení 6. roku věku dítěte (MCV2)

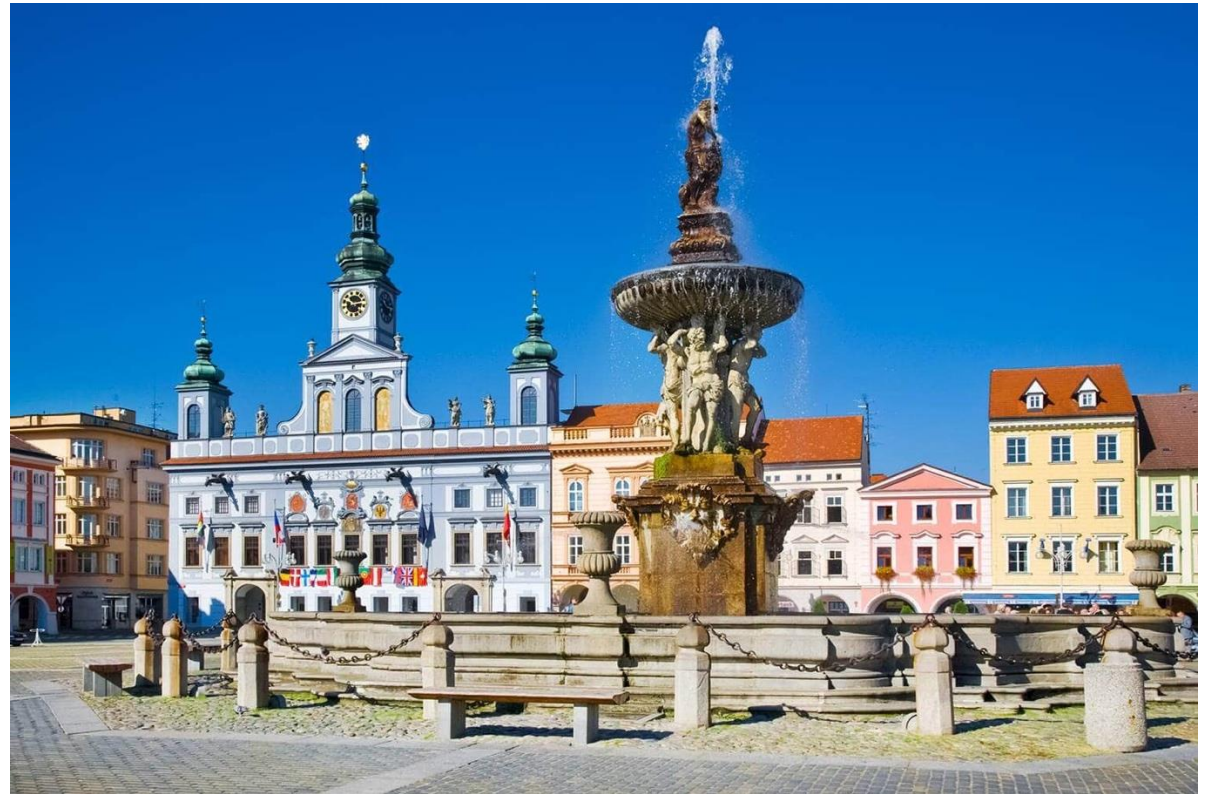

**KRAJSKÁ HYGIENICKÁ STANICE
JIHOČESKÉHO KRAJE**
se sídlem v Českých Budějovicích

**PODNIK
PODPORUJÍCÍ ZDRAVÍ**

Děkuji za pozornost.